

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Postru Sibiu pe an 7 1/2, 6 luni 3 1/2 50 cr., 3 luni 1 6/7 75 cr.
Postru monarhiei pe an 8 1/2, 6 luni 4 1/2, 3 luni 2 6
Postru străinătate pe an 12 1/2, 6 luni 6 1/2, 3 luni 3 1/2.

Pentru abonamente și insertiuni a se adresa la:
Administratia Uprugraturii Poștei și Telegrafurii, Bulevardul Măcelarilor nr. 47.
Correspondență: Consulatul României, strada Mihai Viteazul Nr. 37.
Redacția: "Telegraful Român", strada Mihai Viteazul Nr. 37.
Episodul nefranză se refuză. — Articolii neaprobării nu se impună.

INSERTIUNILE:

Postru odată 7 ori, — de trei ori — de trei ori
15 cr. rânduri în literă garson — și timbr de 30 cr. pentru
5-eare publicare.

Prenumerări nouă

la

"Telegraful român",

care apare de trei ori pe săptămâna, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1881 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foilei.

Banii de prenumerație se trimit mai cu înlesnire prin assignațiuni postale (Posta utilește — Post-Anwesung). Numele prenumerantului, al comunității unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei utilește se scrie bine, ca să se poată ceta.

Se atrage atenția noastră, domni abonați, că oră abonament se sfârșesc cu ultima Martie 1881 și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie expedita silită a situa, sau înărtăciu cu expedarea foilei*).

Editura "Telegrafului Român" în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în expedierea foilei se face

prin lipirea unei făși de adresa doborându-litina.

Sibiu, 18 Martie.

Un eveniment de mare importanță s-a sevărit în ziua de Sâmbătă a septembriei trecute afară de marginile monarhiei, însă în vecinătatea noastră. Cete două principate române din Dunărea de Jos, până la 1859 cunoscute sub numele de Moldova și Muntenia, mai apoi unite în principatul României: până la 1877 încă tot sub suzeranitatea Portei, erau de atunci încoace independente, să a proclamat regat și Domnitorul lui Rego.

De aci înainte avem în vecinătatea noastră, și Europa la Dunăre de Jos, un regat, regatul României.

Inavătura cartelor europene cu regatul român n'a suprins, caci se prevedea de multă, de cănd curauți au fost devenit pe câmpurile Bulgariei

vulturii. De atunci încoace nu odată a fost vorba despre regatul român în presa europeană. Aceasta a simțit, că România, care împărțită în două state, a fost bulevardul creștinătății și încă pe timpurile, când Turcii insultau groază creștinătății din Europa, să deșteaptă în un rol nou, la rolul pentru a fi un bulevard al civilizației și europeene în sudostul Europei. Presa a simțit, că preocupația de acest simț, România, la rândul seu, va pretinde ceva de Greciei i s'a acordat ca cinci-deci de ani mai naînte pentru mai putină brâvă și pe lângă mai putină importanță pentru Europa, din toate punctele de vedere.

Pentru aceasta, când telegraful a respândit scirea despre complinirea faptei, aproape fără excepție, presa europeană, măcară șiinea, că momentul încă n'a sosit, a luat notiță binevoitoasă de nouă eveniment. Eșa atunci duse consecință sărăuie și a cetezatorilor lupte, începute cu alungarea fanariotilor, continuante cu unirea din 1859 și cu independența impunătuită cu un resboiu glorios (1877). Cu deosebire însă de la următoarele evenimente, care a fost subliniat și a delăturat disensiunile de partide de către ora România a ajuns să treacă prin faza decizișoare.

România ședea adă la masa cea mare a popoarelor cu viață și viitor, purtând stema împodobită cu încredere în sine, ceea ce mai scumpă peat. De aceea România sezeră și se veselcea.

Dar și pentru noi Români din Austro-Ungaria evenimentul acesta are însemnată intreță. Români ca și noi suntem cetei regulați celor noui este lucru indiferent că și ei vedem, după multă necasură prin căde la urmă, încheiagă într-un stat, a căruia finătu naște este pușca și calitatea lor ca mai naînte. Încheiagă într-un stat monarhic, cu rege în frunte, lăsat dintr-o din cele dintâi familii di-

nastice, nu va mai fi să lesne obiect de compensație înaintea puterilor mari românești. Ca bullevard al civilizației aveam și noi mandria morală, că fratii nostri de un sănătate ajunsă odată visul lor de aur, de a sa arăte și în timpul modern, ca în timpurile vechi, sentinete folositoare Europei. Mai multă importanță însemnată pentru noi, și care nu însemnește cu o bucurie chibzuită, este, când vedem c-monarchia noastră a părăsit suveranitățile de odinioară și vede în nouă regat un altiam și cooperator la promovarea civilizației în Orient.

Ceea ce dicuți nu închipuire. Este pură realitate. Când dicuți a-

ceasta nu reflectănumai la primirea, ce a avut Domnul, acum Regele Carol, în vară trecută la Viena și la Ischl, nici la conferința, ce a facut Monachul nostru Francisc Iosif, Domnului, acum Regelui Carol, făcândul cap la un nou regiment c. r. austriac de infanterie. Avem dinaintea noastră simpatice intințări din "Montags-Revue" și a altor organe din Viena și București, mai mult sau mai puțin inspirate, și a altor organe, care, deși sunt afară de distanță inspirație curioză și oficioase, se prezintă totdeauna cu bune austro-ungare. Înțințările aceste credem, că probează din deșul, că secretele cele înalte, care conțin destinele monarhiei austro-ungarești, au părăsit cărăloalele preșării cu spiniu nelocuindre de mai naînte și văd în elementul roman din afară, prin urmare și în cel dinamantic monarhiei, un element apt de misiune, care, în măsură proporțională puterii sale, monarhia noastră și-a facut-o de salutară problemă.

Din acest rezultat, că monarhia noastră austro-ungurească face posibilă bucuria fratrilor noștri pentru succesorul lor fară de a fi picătura de amarii presupuneră, că ar jigni vecinătatea lor; era nouă nu face posibilă bucuria de succesul fratrilor noștri, fără de a putea fi ţinută de patrioții rei.

În acest rezultat, că Galicia și Bucovina se întâlnește și se întâlnesc, că salutarea și aprejarea simpatichă,

Revista politică.

Sibiu, în 18 Martie.

"Montags-Revue", foaia, care se pretinde a fi inspirată din cabinetul de externe della Viena scrie: "Puterile au întințiat de mult cu simpatie și prosperitate România. Congresul din Berlin, precum și delegația cestuii nei Arab-Tâbia sunt cele mai proaspete dovezi despre aceste simpatii. Brătianu s-a putut convinge în călătorie din urmă prin Europa, că Germania și Austro-Ungaria sunt amicii cei mai călduroși ai regatului de acum, presupunând, se înțelege, că România, băgă de sâmbătă, care sunt condițiunile existenței sale și, va recunoaște pe deplin, că, prețuiesc alipirea sa într-o monarhie austro-ungurească și având ideea acestea dinținute ochilor va face să urmeze pacea corepunzătoare. Salutam în regulatul României pe amicii Imperiului noastră".

"Wiener Abendpost" cea dinținută între oficiale din Viena dice, că salutarea și aprejarea simpatichă,

FOITA.

Câteva date statistice și istorice din Bucovina.

(2 Urmarile.)

Această foaie avu mai cu suma partea nordică a Bucovinei. Partea sudică nu se poate desnaționaliza, pentru că era mai departe de elementul slav. Dar și se încearcă invățătorii străini și chiar preotii de pe astucea să devină persoane favorite dinaintea superiorilor? Dacă nu puteau face alt cova, încearcă cel puțin a schimba numele, de la bătăjile din popor, și cărbarul și barbur și i nojicoas. Astfel încearcă de la cetele de familie, ba chiar de boala terminație, ca să se înțeleagă aceasta, după moartea episcopal român Horesecu, se denumi ca episcop al Bucovinei un străin, adeacă Daniil Viachovich, adus în Bucovina din confinul mitropolit slavon; acesta nu înțelege românesc și sub-

făcea o suplică, cine cerea un post, cine avea procesă, și nu era aşa de fericit să aibă un nume cu terminație în wicz, și sau uk, nu reușină, sau reușind se treză cu o codajă aninată do numele său strămoș, și biețutul popor în simplificarea sa, păstă a cetea codajă ca o scumpă suveniră de domeni căpătării, credință că așa trebuie să fie, dacă are a face cu domeni înnevăță și cărători. Astfel de codaje, triste urmări ale unei epoci de desnaționalizare, nu vedem și astăzi păstrata la o mulțime de nume de Români, a căror străbuni nici nu visase de astfel de botez.

Am dîs, că și preotii de pe astucea favorizau desnaționalizarea. Așa este! și sătări pentru ce: Tot binele îl astăpte din Lemberg, căută deci a favorize planurile străinilor, ca să-ajungă mai ușor la scopul lor; prilejul a venit, după moartea episcopal român Horesecu, se denumi ca episcop al Bucovinei un străin, adeacă Daniil Viachovich, adus în Bucovina din confinul mitropolit slavon; acesta nu înțelege românesc și sub-

el începe mereu slavizarea clerului, și prin cete slavizarea poporului.

III. Impresarea Bucovinei cu Galitia favoriză foarte mult colonizarea terei cu elemente slave. Urmările acestor colonișri pentru naționarea română din Bucovina le am amintit mai sus.

Acesto sunt impreguriările atât de desastroase pentru naționarea română din toate punctele de vedere. Despre alte neajunsuri pentru desvoltarea autonomă a terei: despre reală relativ la administrație și la judecătorii, nișu numai vorbesc. Acest rău încrezută către Bucovinei, că desigură să intări chiar în legătură cu Galitia, dar numai în cătăva, căci și astăzi curtea de apel pentru Bucovina se află în Lemberg, și astăzi cele mai multe și mai însemnante posute la tribunale sunt ocupate de străini, pe când Români sunt trecuți cu vedere.

Definitivă despicere a Bucovinei de Galizia se întâmplă în 4 Martie anul 1849 și de atunci peara, căpătându-și autonomia sa, își urmărește calea constituțională, însă reul ce l-a

sufert în decurs de 63 de ani prin apărirea sa la Galizia, nu se mai poate întreprinde, căci rana și prea adincă.

Venind Bucovina la Austria, imperatorii săi căutără succesiiv pe țările cont de datinile poporului și de usiuri sănătoase, și toate legăturile relative la această țară, mai cu seamă după anul 1849 erau basate pe acest principiu. Imperatorul Francisc I înțără în anul 1852 decretele predeschiseră și, și garantă, asigurătoarele propriile ale terei, să precum proveniau ele din constituierea Moldovei și din obiceiul poporului moldovenesc*, și canceleria de cete intări chiar în anul 1846 aceste stipulații și decrete**. În urma acestora, limba românească era respectată în toate oficiale și trianualele terei; toate mandatate și caietajile oficialelor curților oficiișuri, erau pentru Români în limba românească.**) Nu

* Dr. Ficker: Hundert Jahre Wien 1876.

**) Când aici o "porunca gubernamentală", scriind în limba românească cu titlu civilic, a cărei original se află în măna noastră;

cu care a fost întâmpinat evenimentul acesta (proclamarea regalității române) în presa din Viena, este expresia dispozitivă a amicilor veinctării din Viena a domnit totușă față cu România.

Dile Presse^a scrie: Proclamările regalului român n'au premiers intrebări oficiale diplomatice. Venirea lui Andrássy și aici (la Viena) a păcuit-o evenimentul acesta. Dificultățile formale nu se vor face. Trimisii vor înconuști că de o camădată oficial hotărîrea parlamentului, Bălăceanu va anunța proclamarea numai mâine (29 Martie n.). Nona circulară va urma mai târziu. Este o concesiune față cu Austro-Ungaria, că titlul de până aci „principale al Romanilor” s'a prefăcut în „regă al României.”

In Berlin, spune „W. Allg. Ztg.” proclamarea regalului român s'a primit cu mare bucurie. Sesiunile săi de expertiză au durat, cu puțină, ca la vîctorie Hohenloherilor din anul 1848 urmând schimburi între ambasadorii și următoarele.

Așa cum, scrie „Rom. F.” că președintele Republiei franceze, d. Jules Grévy, a trimis Majestatei Sale Regelui Carol I, medalia militară franceză, care nu se dă de căi soldaților pentru bravură pe câmpul de bătălie, sau generalilor comandanți-afili victorioși. Majestatea Sa, având dejă Marea Cordon al legei unei de onoare, nu putea președinte Republicei sălăi o distincție mai mare, pe care nu o are nici un general străin. Că din ministerul Francei a cerut deja Maj. Sale audiență spore să i-mi anumescă medaliile.

Tarul Alessandri II fu înmormântat Dumineacu cu mare pompă. Tunurile din fortăreață și baterile postate afară de fortăreață, din minută în minut, anunțau prin cătoate o salvă, că conductul se mișca spre locașul din urmă al românilor pământești ale împăratului reposat.

Cameră seniorilor din Viena a urmat celorlalte parlemente europene și a dat să dănsă expresiune condonantei sale pentru moartea jarului rusește.

In scăpțina sérbească s'a întâmplat cu ocazia desbaterei a-facerii căilor ferate, că un profesor să dică că Serbia are lipsă de praf de pușcă și de plumb, dar nu de căi ferate. Serbia, cel de-al treilea reprezentant al poporului balcanic, trebuie să elibereze pe frata său subordnat, fie acestuia subiectul de Turci. Nă-foi de Austria împăvăra poporului cu imposta pentru drumuri de ferăstrău serbiei. În sală și în galerii a ur-

mat discursului un tumult asurător. Mulțimea din afară venea să străbate în scăpțina și să o spargă. Gendarmeria a făcut întrebunțare de arme, însă dacă n-ar fi venit și milizia întrajutoru în su se sic se sfârșit ar fi uitat scandalul acesta.

România este regat.

Ca continuare la cele reproduse în urul trecut adăugem, după foile din București, următoarele date privitoare la proclamarea regalității:

„Tot domnii deputați și senatori la camera deputați și în corpore pe jos la Palat, astăzi în cîteva pleșeile lor părăsiti metropoliții și imperiali și Moldovei, precum și episcopii. Acest corf format din ambele adunări, se maria cu că se apropia de palat prin mulțimea ce sosia din toate părțile. El avea aspectul acelor manifestări ale strămoșilor nostri, cari în Metropolit în cap mergeau la palat să păsească pîrările terei cu deosebirea, că astăzi corporile constituite și poporul se duc să ducă titlul de regă acelaia, care a dus armatele noastre la glorie.

Mariile lor regale au primi corporile legiuitorice în sala Triunoului. Președintele senatului a rostit aceste cuvinte:

„Măria Ta! Sunt mândru și fierică, că soartează mă desemnat a veni din partea senatului și adunării deputaților, și ca de către Mărie Voastră Regale, legel, ce s'a votat astăzi de ambele corporile legiuitorice, și prin care se înoronăză dorințele întregiei României.”

Apoi, d. președinte al senatului a cedit următoarea:

L E G E .

Art. I. România în titlu de regat. Domnul ei, Carol I, ia, pentru Sine și moștenitorii Siei, titlul de Rege al României.

Art. II. Moștenitorul Triunoului va purta titlul de Prince Regal.

Năi senatori și deputați au esclamat atunci „Trăiască Rego, Trăiască Regina!”

Domnul a respuns prin aceste cuvinte:

„Mar și solemn este momentul, în care reprezentanții națiunii au venit în gîruș, meu, spre a mi-i spune hoțărirea unanimă a corporilor legiuitori. El începe o foaie nouă în istorie, în care sătă scrisă viața poporului român, și încheie o perioadă plină de lupte și de greutăți, dar și bogată de bărbătesc silenție, în eroice fapte. În acest moment, voiu reprezinta că cu spini totdeană, ca voință naționalei a fost pururosă caluză Mihai Mel. De cînd-spre-decei an sănătă Domnul

Generalul Spleny, care sta în capul tuturor asfacerilor din Bucovina, timesc a cancelaria sa și scrierile polone, care să se producă corepondență cu o parte Spleny cu comandanții turcești a căror Hotin, cu pe un „secretar valach” care avea a face cu corespondență „valachă” cu conceputul ordonanțelor și a poruncirii în limba română, cu elaborarea esibitorilor în limba română, cu cere-

acuna cu alul este introbat, până atât ca și poate fi găsură și că se desfășoară în fața șefului șefurilor polone, care să se producă corepondență cu o parte Spleny cu comandanții turcești a căror Hotin, cu pe un „secretar valach” care avea a face cu corespondență „valachă” cu conceputul ordonanțelor și a poruncirii în limba română, cu elaborarea esibitorilor în limba română, cu cere-

acuna cu alul este introbat, până atât ca și poate fi găsură și că se desfășoară în fața șefului șefurilor polone, care să se producă corepondență cu o parte Spleny cu comandanții turcești a căror Hotin, cu pe un „secretar valach” care avea a face cu corespondență „valachă” cu conceputul ordonanțelor și a poruncirii în limba română, cu elaborarea esibitorilor în limba română, cu cere-

acunță cu dragostea și cu increierea naționalei; aceste sentimente diile nea-nătări între noi. Mândru dar am fost ca Domn, scump și ma a fost deosebită, nume ca să vărsat în trecut de grăde și deținute de pe viitor înstări. Înțelegem, a creșut că este nevoie să confundă cu întinderile, ca însemnată și cu puterea dobandită și manifestată prin acte netindătoinice și cari au înălțat numele meu, de a se proclama în Regat. Nu dar pentru Mine personal, ci pentru mărirea rărei Mele primești titlu, care exprimă dorința ca mai multă vîrstă arătătă timp în pînă la căruia România, dar cu schimbări intime, legăturile strinse stabilite între naționalitate și Mine, și care am dovedit că sunt de mari evenimentele, ce le am petrecut impunător.

Fie ca primul Rege al României să se bucură de accesă întrare ca acela, care păna astăzi a fost și deținută de domnul ei, căci, pentru Mine, dragătoarea acestui nobil și viteză popor, căruia i-am dat inițial și pe domul Meu, este să se scumpă și mai prețioasă ca totă moștenire, cari inconjură Coroana.

Aceste cuvinte au fost întreupte și vîi și necuramate sclămară.

După ce s'a subscrise decretul prin care se sanctionă legea corporilor legiuitorice, Mariile lor au eșit în balcon să respondă la sclămarile și urările entuziasme facute de popor, care se adă în curtea palatului.

Indată după ce s'a votat proiectul de lege memorat în Cameră, el a fost comunicat Senatului, care încă era adunat. Metropolitul declară în numele clerului, că se simte fierică, vîșind, că reprezintă naționele ierarhie Suveranului coroana regală. Postul ministrul Cantacuzino dîse, că parțial conservatoare este astăzi mandatul să împlinăse un act, care corespunde dorinței tuturor Românilor. Ministrul președintele Brătianu mulțumește iernicii muleroi patriot Cantacuzino, care s'a întreprins la 1833 la Curțile europene pentru uniuarea principatelor. Si Catargiu salută în numele partidei conservatoare actual proclamării. De acasă un discurs al postului Alecsandri, primit cu aplausuri frenetică proiectul de lege se primește u-

naținim.

Înălțat ce s'a lățit vestea imbarăcarătoare de proclamarea regalității, toate străzile capitalei s'au îmobilizat în stările tricolore naționale. Înaintea palatului erau adunăți mulțimi de popor, ce să vadă cu ochii în următoarea.

„5.-to... consiliul aulei de resbel are să trimită imediat pe un auditor ghibaciu încoace, care cunoaște limba îmbătățirii, pentru că procesele se înlmutește foarte, și mai departe:

7.-mo... oficiul directorilor de district, și a șipravnicilor este acasă înseamnată, și națională și astfel, că are mai multă încredere în funcționari administrative de altă naționalitate, decât și ai săi. Prin a alegeare bună de persoane străine sau românești, care să se cufără și califica din partea acestuia să se aceseze în cîndiile naționalelor căilor națională și căfe hăistică, și cu depărtări de prototipă și devenire, să se impună resoluția, de care să se cufără și cu cufărarea a altor K. Statu și cu împărățește:

De la K. K. Krausmann Bucovinei Cernăuți în 15 Septembrie 1894.
Iscălită de Schröder, Kreishauptmann Gömöry, Kr. Secură.

și Regina eșiră pe balcon, înconjurată de Metropoliții-primați, de președintele camerei și de către toți ministrii și fură sălăciu în străjuri entuziasmat, infinit. Între străzile dr. Se Traianu și Toma Carol în Regat. Regatul Elisabeta Traianu Rohanova și multă altă curme urmărind mușcole militare străbăt capetele. Entuziasmul era la culme, cind se adunaseră toti, Senatori și deputați, în palatul domnesc spre a predă Suveranului votul, parlamentului. În acea sără Domnul a și semnat legea privitoare la ridicarea României la rang de Regat, în sala tronului în prezența tuturor senatorilor și a deputaților.

Scolastic.

Brajov, Martie 1881.

Proces verbal.

Luat în sedință ordinără a adunării despre formalitate în Al Reuniunii fizicătorilor români ort. or. din ieară Bârsă, finală la Brașov în Martie v. 1881 sub președintul ordinar.

1. Dl președinte revocand în memoria adunării activitatea acestea din sedință sa premergătoare și atrăgând atenția membrilor asupra obiectelor, ce vor avea și se pretracează în sedință de astăzi, declară sedința de deschisă.

2. Dl inspector districtual de scoale Iosif Barăc aduce la cunoștința omului adunării printră următoarele dispoziții provenite dinăuditoriele mai înalte:

a) Din partea Magistraturile cetești prin hârtia dită Brașov, 4 Martie 1881 Nr. 1684/1880 se cer liste de absentii în după;

b) Din partea Inspectoratului reg. de scoale prin hârtia dită Brașov 14 Decembrie 1880 Nr. 1882/1880 se comunice decizie ministerială dită 28 Decembrie 1900 Nr. 23845/1880, prin care se interdică folosirea „cartii de certificare prelucrată de o asociație de învestigațiori” parte I și II în scoalele de sub coroana Ungariei;

c) Din inspector reg. u. de scoale Koen Ferencz, prin hârtia dită Brașov, 21 Decembrie 1880 Nr. 1200 1880 se recercă pe pd. directorii aceluiașilor poporale, ca să-l înainteze liste de absentii în toata lună sau la finea fiecărui trimestru scolar;

d) Prin hârtia Inspectoratului reg. de scoale dită Brașov, 27 Decembrie 1881 Nr. 7/1881 se comunică decizie ministerială dată 16 Februarie 1880, nr. 3511/1879, care ordinează înălțarea însemnătății, care să mențină la fondul de pensiuni al statului, se și dea orice cerere privitoare la pensiune, până-înainte să se înseră, căci la ca-

cunoște limba valachă spre a îmbrătinări acuici cu succес.”

Pri același bilău denumi Iosif II pe boerul român Vasile Balgu de la conceput a consiliul aulei de resbel, motivând această denumire astfel: ca să se afle cineva la consiliul aulei

*) 5-40... der Hofkreisgerath hat daher allegleich den gesuchten Kreisen auditor, der die Landessprache versteht, hiezu schickte, weil die Criminaalprocess sich sehr unterschied, und die Civilprozesse auch unterschieden;

7-30... Die gute Vorwärts der Distriktsrectores und Ispavnicul kanstante ist daher sehr wichtig, und die Nation, so beschränkt, wie der Criminaalprocess ist, kann die Landessprache nicht verstehen. Der Wohlstand der Stadt, die in Vorfahrt steht, ist in jenen Städten, die sind, die Vorfahrt steht, der Stadt Gömöry, Schröder, Kreishauptmann Gömöry, Kr. Secură.

mai în afacerile interne ale oficiurilor se întrebunează limba germană.

Cătărașeani meșteri și calfe a K oras Siret.

Prin înălță poruncă gubernamentală ce au existat pe 20 Aprilie anul cincizeci și un număr 16441 drept că s-au povârtit regulația breslelor și a taxelor cu cinci ori, să se impună breslelor pentru toate breslele românești, care nu au statut de bresle, să fie taxate cu ratele breslelor, trebuiau să elibereze pe frata său subordonat, fie acestuia subiectul de Turci. Nă-foi de Austria împăvăra poporului cu imposta pentru drumuri de ferăstrău serbiei. Cînd-spre-decei an sănătă Domnul

Generalul Spleny, care sta în capul tuturor asfacerilor din Bucovina, timesc a cancelaria sa și scrierile polone, care să se producă corepondență cu o parte Spleny cu comandanții turcești a căror Hotin, cu pe un „secretar valach” care avea a face cu corespondență „valachă” cu conceputul ordonanțelor și a poruncirii în limba română, cu elaborarea esibitorilor în limba română, cu cere-

acunță cu dragostea și cu increierea naționalei; aceste sentimente diile nea-nătări între noi. Mândru dar am fost ca Domn, scump și ma a fost deosebită, nume ca să vărsat în trecut de grăde și deținute de pe viitor înstări. Înțelegem, a creșut că este nevoie să confundă cu întinderile, ca însemnată și cu puterea dobandită și manifestată prin acte netindătoinice și cari au înălțat numele meu, de a se proclama în Regat. Nu dar pentru Mine personal, ci pentru mărirea rărei Mele primești titlu, care exprimă dorința ca mai multă vîrstă arătătă timp în pînă la căruia România, dar cu schimbări intime, legăturile strinse stabilite între naționalitate și Mine, și care am dovedit că sunt de mari evenimentele, ce le am petrecut impunător.

Ca în primul Rege al României să se bucură de accesă întrare ca acela, care păna astăzi a fost și deținută de domnul ei, căci, pentru Mine, dragătoarea acestui nobil și viteză popor, căruia i-am dat inițial și pe domul Meu, este să se scumpă și mai prețioasă ca totă moștenire, cari inconjură Coroana.

Feia ca primul Rege al României să se bucură de accesă întrare ca acela,

se să bucură de accesă întrare ca acela,

șul contrar depărțarea lor din stațiuni. Învățătoareasă avută se va privi de demisiorie și și vor perde dreptul de pensie.

Să iau spre sciință.

3. Conform programei statutorii de Comitetul despartimentului urmează la ordinea diley compunerea împărțirii oarelor de prelegeri în scola populară.

Să cetește împărțirea oarelor propuse de comitet și după puțină dezbatere adunare decide:

A se alege o comisiune, care să compară proiectul menționat în împărțirea oarelor de prelegeri statutorii de Venerabil Consistoriu archidiacean, să compună o programă că se poate mai completă până în Dumineca de înaintea Florilor. Ca membri în comisiunea aceasta se aleg dñi: D. Cioflec, C. Mihilea și Eft. C. urean.

4. În legătură cu obiectul supradicat îl oan Lenger propune, că

adunarea decide:

A se institui o comisiune, care să studieze toate legile, ordinamentele ministeriale privitoare la școală. Ca membri în această comisiune se aleg dñi Ioan Lenger, fizica comitatem; Stefan Iosif, director ginn.; Ioan Popescu, prof.; Ioan Dobrescu, inv.; Ioan Aron, inv.; și Nicolae Oancea inv.; cau convocarea comisiunii se înscriează domnul Ioan Lenger.

5. Urmează la ordinea diley căutarea unei modalități pentru a colectarea de ajutoare în favoarea bibliotecii Reuniunii.

Relativ la acest obiect îl oan Lenger propune, căr' adunarea decide:

a) Să se facă o adresă către particulari în cercul Despartimentului, ca aceștia să binevoiească a dona biblioteca Reuniunii noastre acela opur din biblioteciile Domniilor lor, care sau le vor avea duplicate sau că nu le sunt indispensabile.

b) Să se deschidă o colectă de bani, cănd se va fi amplă mai oportun pentru scopul acesta.

6. Domnul președinte își cetește tema sa intitulată „Cari împreguri împiedcă încă și astăzi progresul învățământului poporului? apoi proponeri practice pentru delatărarea acestora.”

Învindu-se mai multe proponeri, adunarea decide:

A se lege o comisiune, care, cenzurând elaborata astă, să raporteze adunării extraordinare a Despartimentului, care se va înăud în 29 l.c., dacă sunt practicabile proponerile cuprinse întrumentul.

Ca membri ai comisiunii se aleg dñi Dr. I. Bozoean, ca referent, I. Lenger; I. Peligrad; Z. Butnar; și dr. I. Bozoean este înșirat și cu convocarea sedinței comisiunii.

7. Se pun la ordinea diley alegeri nouului membru în Comitetul despartimentului în locul dñi L. C. Tacić.

de reșel, care cunoaște limba tării de aici”^{*)}

La oficiul fiscal din Galicia se instala un adjunc, care cunoaște limba română. Oficial „Landrecht” din Lemberg, funcționând ca și privilegat pentru nobilimea Bucovinelor (forul nobilem) capăta mai mulți amploliaj, care cunoșteau limba română.^{**)}

(Va urma.)

Cu unanimitate se alege dr. prof. Ioan Popescu.

8. Acest proces verbal se autentică stătescense.

D. c. m. s.

G. C. Bellissimus, G. Moian,
președinte, notar.

Meditaționi

asupra temei: „Cari împreguri împiedcă încă și astăzi progresul învățământului poporului? apoi proponeri practice pentru delatărarea acestora.”

Această temă, pusă de Venerabilul Consistoriu archidiacean prin cerasularul Sfântu Ilie, 7 Ianuie 1879, Nr. 1613 secol. între obiectele de desfășurat în conferința învățătorilor, fo și de către adunarea generală extraordinară a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din teara Bârsiei, jîndă în 25 și 26 August 1879 la Brăov, desfășură ea via intere, dar numai în trăsuri generale.

Rezultatul acestor desfășură, publicate în Nr. 150 vîz 1879 al „Telegrafului Român”, indică că în cîteva zile următoare, cei trei profesori impregurați, care împiedcă progresul învățământului poporului; apoi arăta și mijloace pentru delatărarea acestuia din pedecele impășoatoare.

Toate aceste le-am examinat cu desfășură, și am mediat asupra lor cu seriozitate și am aflat, că cînd se raportează răsu răști asupra impregurați, invocări de imină celor doamne.

Poaceste ni le prezintă adunarea în următoarele:

1. „Poporul nostru în unele locuri încă nu are destulă convinsie, căptigată prin propria experiență, despre însemnatatea și folosul învățământului și prin urmare nu consideră școala de instituție importantă și de lipsă pentru el.”

2. „Partea cea mai mare a poporului nostru și săracă și pentru aceasta cei mai mulți copii nu se pot provede cu cărți și recuiaște recurente.”

Așa dar cauzele, prii cari au devenit aceste impreguri încă de la perioada învățământului poporul, încă îl împiedcă încă și astăzi în progresul său, sădă reale principale, care își au începutul și fință apărării și stabilității lor în: lipsa de cultură și educație prin școală, din care apoi vîrfici că ea amara, că bătăiesc și oare parte a poporului nostru și împinge spre prăpastia pierii.

Mijloacele, propuse de adunare pentru delatărarea acestor cauze, se cupind în următoarele:

„Preoțimă – sătă în biserică, că și cu alte ocazii, cu evenuință și cu fapă să deșteptă în poporul nostru simțul de cultură pretest tot și inițierea de a prelua școala, ca instituție necesară pentru existența j. s.”

„Să se înființeze la fie-care comună căte un fond, din carele să se procure pentru copiii săraci reeuizitele necesare pentru școală.”

„Venerabilile consistorioare, precum și Asociațiunile transilvănășe să binevoiească, a sprinții înființarea acestor fonduri; ca și oasna-dele parochiale să pună în buget o sumă anuală pentru acest scop.”

Aceste mijloace, privite din punct de vedere moral creștinesc, trebuie să îl înțeleagă bună, pentru că reclama: deșteptarea, luminarea și educația poporului prin păstorii și sufișecis; înlesnirea, părții cei mai săraci a poporului intru și transmite copiii la școală; – ajutându-lă la cacea primă contribuitorii benevoli la fondurile copiilor săraci, de care ar fi să se înființeze în fie care comună căte unul cu sprijinirea din partea Venerabilului Consistoriu și a On. Asociațiunii transilvăne, pentru literatura și cultura poporului român,

precum și a On. Sinodei parochiale concernante.

Pentru aceasta se trebuie să fie fărtă anumite îmbunătățiri și pasă în prăsăz.

Ea ca să putem la această pașă pe baze solide, și progres cu siguranță și reușă în succesiul dorit, trebuie mai multă să le esamnam în deameneștiul după însemnatatea lor, precum și după mărimea și intensitatea puterii recerute, spre a le aplica; apoi vom căuta și vom recunoaște și modul cel mai practicabil și ușor de a le pane în lucrare.

Acesta este scopul scrierii presente.

(Va urma.)

Varietăți.

“(În localul societății române de lectură) din Sibiu la tîna Vineri în 20 Martie (I Aprilie n.) la 7 ora seara de la Dr. I. Moga prelegeră publică asupra temei: „Nutrirea omului sub toate condițiunile vieții”. Comitetul invită pe onoratele familiile române să participe căt de numerosă.

“(Postal). În urma înscințării direcționalei postale reg. ung. din Sibiu cu 1 Aprilie n. se va deschide la gara internațională a Predealului un oficiu nou postal reg. ung.

“(Convocare). Din înscințarea mai multor alegători prin această invitație toti alegătorii români îndreptăți la alegerile de deputat în cercul de alegeri al trăsărcilor (Tocrzoce) a convenit pe (7 Aprilie) 26 Martie a. c. la 3 ore după ameașii în Campani și la casă domului Michael Achim Andreescu, unde se va înțelege o conferință națională generală din Sibiu, și se va decide jîndă ce vor să se alegeră deputați în Predeal și în cîteva orașe.

Campeni în 27 Martie 1881.

Gerasim Andread

advocat.

“(Furt de briliante). În patal marelui principie Nicolae, în parohia Bistrița, s'a comis acum decurând un furt de briliante în valoare de 10,000 ruble.

“(Darea de consum). Ministerul de finanțe a și trâns în toate organele de finanțe instrucțiuni sa referitoare la efectuarea legii de consum, art. de legă 4 din 29 Ianuie 1881. În urma acestei instrucțiuni cesașea, zânhă și berca, care cu 31 Martie c. trebuie să supune dăre de consum să se fie sărate în scris la oficiile de date treptă în 3 Aprilie, sărăcă în 20 Aprilie trebuie să se supuse dăre de consum.

“(Inundările de pe urmă) în Ardeal au facut mari pagube în tîntul Devei, Lăpușului, Brîznicului și Dobrel. Ilea a fost astăzintă în mare primjudecătă de la 9–15 Martie, n. Ea în noaptea din 8 spre 9 Martie fu învecătată de Murz în sensul strict și cîvîntul. Locuitorii, cu mare greutate au putut scapa de moarte suindu-se pe înălmînături din apropiere.

“(Caracteristica timpului). În anul 1870 se înființă din partea lui George Nachtwey în Tocileu Zam și Soborsin (comit. Aradului) o fabrică pentru producerea de mobilie încoatoare, a cărei clădire și investiția a costituit cu timpul un capital de vîro 280,000 fl. Nachtwey după vîro cîțiva ani a cădut în concurs în urma neagătorilor săi și după mulți ani și multe schimbări a soartă stabilimentului a ajuns în posessiile Kuhn Franz, un neguțător din Viena, care precum se vorbește a mai posedat un capital de 140,000 fl. Cu investiția sa mai de parte a fabricii, Isenbach a cîștigat o sumă de 100,000 fl. și a ajuns să devotează, spre lărgă o conduceră îndeplină, credință a să deservescă superfluită, a aminti și se născăvă, – despre aceasta va fi convinsă toată lumea civilă, constatănum, sau multă, dacă [în orăj] frumoase.

“(La atentatul) din Mansionshouse, despre care vorbiră și noi, sunt în prepus 3 Irlandez; unul din ei, în dia, când era pe aci, să fie prim de poliția din Londra, a scăpat din mânile ei, apărând de bunăvoie pe un vapor, care plecase tocmai atunci spre America.

“(Terul Alessandrii III) dimpreună cu toată familia și curtea sa după aşezarea repositorul Imperator în mormînt, se strămută cu locuința Pe' mai multă vreme la Moscova.

“(Casse de credit agricol în România). Ministerul Batinianu, ca ministru de finanțe a prezentat camerei un proiect de lege pentru înființarea cassoelor de credit agricol. După acest proiect, în capitalele fizice chiar judecătă infințătoare căt de casă de credit agricol, care va funcționa ca persona morală și în mod independent. Aceste case vor provoca agricultorilor și industrialurilor resursele necesare agriculturii și industriei derivate dintr-o Capitală de către casă, va fi de 150,000 până la 300,000 l.m. Pieză ce va emite actiuni nominative, care nu vor putea cumpăra decât de agricultori și industriali agricoli. Înălță pieză întregului capital de către acționari, statul va pune la dispoziție acestor case două părți și judecătă a treia parte de capital, fără să dobânda. Aceste sume se vor restitui statului și judecătorilor treptat și proporțional cu acțiunile acoperite de acționari.

“(18 milioane de florini) sunt proiectat pentru clădirea de non a curții imperiale din Viena. Clădirea se va începe încă în toamna viitoare.

“(Curiosă singură) mai are și comitatul Aradului! Precum ne spune „Alfold” între B. Sebes și Ienovă până de la drumuri bande și întregi tălhări înarmăți, a căror conducător este un desertor cu numele Grunwald. Aceste tălhări omoară și despoile pieză bătători și poliția nici shabar” n’au.

“(Mulțumita publică). Dile Redactor! Având bunele a lăsat la timbrul său în preajut jurnalul ca redigător – deși concertul socialistă noastră de lectură „Iuliu” arangat la 9 Martie a. c., rezurgem și de astăzi la opiniile jurnalistului D.Voistea ragăndu-vă, și a loc următorului raport și mulțumire despre oferirea marominoasă, ce au intrat astăzi din proiecte călători și poliția nici

șabăra” n’au.

(Mulțumita publică). Dile Redactor! Având bunele a lăsat la timbrul său în preajut jurnalul ca redigător – deși concertul socialistă noastră de lectură „Iuliu” arangat la 9 Martie a. c., rezurgem și de astăzi la opiniile jurnalistului D.Voistea ragăndu-vă, și a loc următorului raport și mulțumire despre oferirea marominoasă, ce au intrat astăzi din proiecte călători și poliția nici

șabăra” n’au.

Despre blăfecările ce rezultă din astă secolul literare – cum și cu noastră, pe lângă o conduceră îndeplină, credem a să deservescă superfluită, a aminti și se născăvă, – despre aceasta va fi convinsă toată lumea civilă, constatănum, sau multă, dacă [în orăj] frumoase.

^{*)} Handschreiben 10 Ianuie 1870, – amidiu sich jeman den Holzkriegsamt befindet, dem sowohl die bislang Landesprache (d. h. die walachische) besonders in Justizakademien, als die Beschafftheit der Bucovine, hinlanglich bekannt ist (Wien. Zug. 1870. N. 225).

^{**) Biedermann: Wien. Zug. 1875 Nr. 223.}

(Va urma.)

